

Lokalt i verden

Af Peter Plant, formand for Torup Ting

Et Danmark i balance, stærkere lokalsamfund, udflytning af arbejdspladser. Det er nogle af tidens politiske strømninger. De peger på behovet for decentralisering og nærhed. Lokalt engagement rækker langt ud over at sætte et kryds på stemmesedlen hvert 4. år. Denne nytårshilsen fra Torup Ting peger på værdien af lokale kræfter.

Sidste år åbnede Torup Lægehus. Midt i Corona epidemien. Den lokale læge fik travlt med at vaccinere. Men hun fik også travlt med sine 1600 patienter: folk strømmer til Landsbylægen. For vi vil det nære, det overskuelige, det personlige. Måske især i turbulente tider med pandemi, krig, klima/biodiversitetskrise, inflation, stigende renter, flygtningestrømme.

Det lokale engagement i en landsby som Torup - med 371 personer, dvs ca 1% af befolkningen i Halsnæs Kommune – viser sig i en lokal skole og en efterskole, en børnehave, en Brugs og en øko-butik, et lokalt madmarked, Repair Cafe, Sykkeludlejning, et jazzet mejeri, kunstgalleri, lokale arbejdspladser på Dyssekilde Station, en bogby og sågar et folkeuniversitet og en fælles grejbank. Alt sammen aktiviteter som er skabt lokalt. Som er groet frem som resultatet af lange, seje indsats. Det ses bla i skabelsen af boligområder som Økosamfundet Dyssekilde, Hvideland og Andelsbolig-foreningerne, hvoraf AB Vænget er den nyeste. Den slags kommer ikke af sig selv. Det er civilsamfundet som tager fat.

Organiseringen af lokale initiativer tager mange former, fra det helt spontane til det meget fasttømrede. Blandt de sidste er Torupfonden, som står bag købet og udviklingen af Hvideland, den nye bydel i Torup. Det er en stor mundfuld for et lille lokalsamfund, for også dette hviler på frivilligt arbejde. Torupfonden udspringer af Torup Ting, lokaldemokratiet, som udover Torup Folkekøkken (fællesspisning), opsætning af bænke, lokalpolitisk trafikplan, tilskud til fodboldmål – kort sagt stort og småt - også tilrettelægger borgermøder og høringer; de sidste har handlet om hhv grundvand og grusgrave. Det første borgermøde i 2023 tager fat på temaet Vindmøller og Solcelleparker på Halsnæs, bla rundt om Torup.

Det lokale engagement skal ikke ses som en snæversynet sogne-politik. Tværtimod. Torup er løbende til inspiration for andre lokalsamfund rundt om i landet, både med foredrag over hele landet og bunkevis af besøg i Torup - og i form af projekter som *Rurale Succeser (2019)*, *Deltag (2020)*, *Varme Zoner (2021)* og *Grønne Fællesskaber*

(2021) dvs forskningsprojekter, hvor Torup både har været genstand for forskning, medforskere og et lysende eksempel på en livskraftig landdistriktsudvikling. Sådanne projekter og undersøgelser danner grundlag for Torups deltagelse i internationale landsbyprojekter som fx EUs *Smart Rural 21 Project*, med besøg fra hele Europa og Torup på tribunen ved internationale konferencer. Torup deltager også meget aktivt i lokal, regional og national landdistriktspolitik, bla via LAG Halsnæs-Gribskov (Lokal AktionsGruppe: EUs udkantsfond), som uddeler midler til lokale projekter. Det har bla besøgsgården Tothaven nydt godt af, ligesom Fælleshuset på Hvideland, Under Solen (bageri, restaurant), Landsbylægen, Sykkel, Mad & Mennesker, Dyssekilde Station og solceller på Brugsen - for blot at nævne nogle af de nærmeste.

Civilsamfundet træder således i karakter. På mange måder. Og det er pointen i denne nytårshilsen. Det nytter selv at tage fat. Der er mange kræfter i det lokale. De skal næres og støttes, også fra myndigheders side. Her er samspillet med Halsnæs Kommune en vigtig faktor. Og det er godt på lange stræk. Torup Ting var bla medskaber af kampagnen VILDnæs, som støttede Halsnæs Kommune i den nationale indsats for biodiversitet. Men Torup Ting har også foreslået at decentralisere den kommunale hjemmepleje i en NÆRpleje. Det fandt ingen kommunal opbakning, hverken administrativt eller politisk, selvom Torup med dette forslag var med i opløbet til at blive en af landets 10 Frilandsbyer – et politisk prestigeprojekt. Vi har ikke medvind hver gang, selv om vi er helt på linje med Statsministeren som i sin Nytårstale, 2021, fremhævede at: 'Jeg vil foreslå at vi afskaffer den omfangsrige regulering på ældreområdet og starter helt forfra.'

Men Torup var Årets Landsby 2019, og vi hviler ikke på laurbærrene. Vi pønser bla på at tage fat på Lokal Økonomisk Analyse, dvs at skabe et bedre overblik over pengestrømme ud og ind af lokalområdet mhp at fokusere på den lokale økonomis betydning for udvikling af et lokalområde.

Godt Nytår.

Torup Ting er lokalrådet som dækker midten af Halsnæs fra Hald Strand til Grønnesse. Vedtægten siger 'Tinget er åbent for alle beboere – børn som voksne – med bopæl i det gamle postdistrikt 3380 Dyssekilde eller med særlig tilknytning til området.'